

GLAS STANARA

Bilten Udruženog pokreta slobodnih stanara, broj 1/2018, Niš

KO ĆE ODGOVARATI ZA ŠTETU NANESENU GRAĐANIMA?

DVA OSVRTA NA IZVEŠTAJ DRI O RADU JKP TOPLANA

Nakon tri godine ukazivanja na nepravilnosti u radu JKP Toplana, UPSS i građani Niša su potvrdu za svoje sumnje dobili i u izveštaju Državne revizorske institucije. Samo za čitače Glasa stanara, ovaj izveštaj čitaju i komentarišu članovi UPSS-a, Milosav Jukić i energetičar Miroslav Cvetković.

NEPRAVILNOSTI U RADU TOPLANE

Piše: Miroslav Cvetković

U izveštaju DRI uočavaju se sledeće nepravilnosti u radu Toplane:

- Nije vršen redovan godišnji popis nematerijalne imovine, zemljišta, nekretnina, postrojenja i opreme van upotrebe, kao i uskladivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim.
- Preduzeće ne poseduje licencu za obavljanje delatnosti od strane Osnivača po čl.17. Zakona o energetici.
- Preduzeće nije donelo pravilnik o radu distributivnog sistema po čl.258 Zakona o energetici
- Uočena je neusaglašenost Ugovora o radu sa Zakonom o radu.
- Nisu donešena opšta akta kojima bi se uredila prava i obaveze iz radnog odnosa.
- Procena vrednosti imovine nije vršena od 2005. do 2016. godine, što nije po MRS (Međunarodni računovođstveni standardu).
- Donacije su evidentirane u poslovnim knjigama, a za taj iznos nisu umanjeni prihodi, što je uticalo na cenu toplotne energije.
- Novi toplovodi su evidentirani, a stari nisu raskinjavani, što je uvećavalo troškove amortizacije i direktno uticalo na visinu fiksnog dela.
- Pokriće gubitaka iz ranijih godina vršeno je na teret revalorizacionih rezervi u iznosu od 274.600.000 rsd, što je protivzakonito.
- Cena grejanja, fiksni i varijabilni deo za 2015./2016. i 2016./2017. nije formirana po zakonu o energetici i Uredbi o utvrđenoj metodologiji.

Gde je odgovornost rukovodstva za ne pripremu odgovarajućih istinitih rezultata primenom odgovarajućih Zakona?

Revizori navode da u većini slučajeva nije bilo moguće ustanoviti uticaj navedenih nepravilnosti na finansijski izveštaj. Nepostojanje interne kontrole i interne revizije od stručnih lica, koje na žalost nisu postojala u JKP Toplana, osnovni je razlog ovakvog opšteg stanja. Nevršenjem kontrole javlja se osnovni rizik od gubitaka i neovlašćenog korišćenja imovine i rizik da osnivač neće imati kontrolu i saznanje nad imovinom u javnoj svojini. Ko je za ovo odgovoran i da li će na bilo koji način odgovorati za počinjenu štetu? Kada bi postojala sankcija zbog nepoštovanja pravila, Zakona i Ustava, situacija bi bila drugačija. Ovaj izveštaj DRI-a u JKP Toplana je ogledalo prilika u lokalnoj i državnoj administraciji. Budenje vesti pojedinca konačno bi trebalo da deluje. Najveća prevara je da od pojedinca ne zavisi ništa : „ Šta ja kao pojedinac mogu da promenim?“ Ta izreka nas je dovela dovde. Ja sam stanovnik Niša, ali građanin Srbije. Problemi su isti u većini gradova i želim da se ova naša borba i aktivnost proširi i podstakne moje kolege da se aktiviraju i pomognu građanima. Da li su sva JKP u rukama mešetara i lopova, i da li ovakav javašluk njima odgovara? Građani zapitajte se, a odgovor se nalazi upravo u izveštaju DRI.

- Nije se vršila računovodstvena procena postrojenja i opreme uskladišnjem preko koeficijenta za amortizaciju, što je protivzakonito.
- Nije se uskladio iznos osnovnog kapitala sa osnivačkim kapitalom u APR-u.

PROCENA ŠTETE KORISNIKA GREJANJA

Piše: Milosav Jukić

DRI IZVEŠTAJ - PRIORITET 1 (visok)

„Preporučuje se Preduzeću da:

- za sve nepravilnosti pri određivanju fiksnog i varijabilnog dela za grejnu sezonu 2015/2016 i 2016/2017 izvrši korekciju prilikom primene cena za grejnu sezonu 2017/2018;
- da količinu očitane toplotne energije za grejnu sezonu 2015/2016 i 2016/2017 utvrdi analizom iskanzanih podataka o očitanoj količini toplotne energije koju je koristilo za utvrđivanje cena za grejnu sezonu 2013/2014 i 2014/2015 (Napomena: 6.2.1. – Preporuka broj 31)“.

Minimalna nastala šteta korisnika grejanja vidi se iz finansijskih izveštaja JKP „Gradska toplana“

2015. godina 205.125.000

2016. godina 34.349.000

2017. godina 252.727.000

UKUPNO: 492.201.000 dinara.

Ova šteta je nastala jer JKP „Gradska toplana“ nije primenjivala „korekcion element“ koji bi potrošnike podatke koji nisu tačni. Na ovo treba dodati sve rashode JKP „Gradska toplana“ koji su ostvareni a nisu u skladu sa zakonom, uredbom i drugom pravnim propisima. To se pre svega odnosi na:

- Troškove JKP „Objedinjena naplata“
2015. godina - 65.338.940,91 dinara.
2016. godina - 58.496.643,96 dinara.
2017. godina - 58.496.643,96 dinara (procena).

UKUPNO: 182.32.228,83 dinara.

Stavka u „fiksnom“ delu računa za grejanje koja je u suprotnosti sa Zakonom o energetici, Zakonom o zaštiti potrošača i uredbom Vlade Republike Srbije. Drugim rečima, ni sa jednim zakonom ta stavka nije saglasna već se radi o prostoj primeni „prava“ jačeg.

- Rashodi po osnovu kamata iznose 92.354.000 dinara (samo za jednu godinu).

Šta su radili?

Naplaćenu potrošnju energetika, sadržanu u računu, ne prosleđuju dobavljaču već ta sredstva koriste u druge namene. Kada se plaćanje energetika ne može više odlagati podignu kredit, plate energente, a kamatu prebacuju korisniku grejanja! Umesto da kupe mazut vrše pozajmicu iz Robnih rezervi a oslobođena sredstva koriste po svom nahođenju. Potom kamatu na zajam u Robnoj rezervi uračunavaju u fiksnim deo cene grejanja!

Doneli su odluku o preuzimanju EI toplane. Tim činom dugovi EI toplane prema Gradu, Direkciji za izgradnju i zaposlenima u EI toplana postaju dugovi korisnika toplotne energije! I kamata na osnovu odluke suda!

Kada se sve ove stavke sabiju nastala štete korisnika grejanja je minimalno 951.595.228,83 za tri godine!

Ovome treba dodati (iznosi su za jednu godinu): Primanja za 22 zaposlena više nego što je predviđeno odlukom Gradske veće o maksimalnom broju zaposlenih (oko 24,9 miliona dinara),

Nadoknadu troškova ishrane u toku rada (13,9 miliona dinara).

Uvećanje zarada za rad noću (35% umesto 26%). Rad na dan državnog i verskog praznika (150% umesto 110%).

Uvećanu zaradu po osnovu vremena provedenog na radu (0,5% umesto 0,4%) i to za rad kod poslednjeg poslodavca).

Uvećane zarade za pasivno dežurstvo na koje nisu imali pravo (2.025.000 dinara).

Naknade zarade u slučaju privremene sprečenosti za rad (85% umesto 65%).

Jubilarne nagrade bez saglasnosti osnivača (6.033.000 dinara).

Naknade troškova zaposlenima na službenom putu (5% umesto 2%).

I tako redom.

Ali tu nije kraj. Nakon izveštaja DRI, stigla je nova vest. Nadzorni odbor JKP „Gradska toplana“, na sednici 20.12.2017. godine doneo je odluku o solidarnoj pomoći zaposlenima u JKP „Gradska toplana“!

Odakle će to biti isplaćeno, nadzorni odbor ima neke svoje pare? Naravno da ne, i to će biti plaćeno iz cene grejanja. Dakle, zaposleni koji imaju veća primanja od proseka u Srbiji i najveća primanja u javnim preduzećima Niša dobiće „solidarnu pomoć“ od korisnika grejanja čiji je prosek daleko ispod proseka u Srbiji! Ko kome treba da pomogne? O čemu mu ovde pričamo? Zaposleni koji su cenu grejanja opteretili sa primanjima 22 zaposlena više nego što je predviđeno odlukom Gradske veće, koji su primali mimo propisa uvećane: troškove ishrane, naknade za rad noću, naknade za rad u vreme državnih praznika, minuli rad, naknade za privremenu sprečenost za rad, troškove službenog puta i naknadu za „pripravnost“, kao i „jubilarne nagrade“ bez saglasnosti osnivača, sada će dobiti i „solidarnu pomoć“!

Ne da nemaju namjeru da vrate uzeto mimo propisa, oni traže još!

Tu je kraj? Kamo sreće. Nadzorni odbor je doneo odluku da neke stvari koje su nestale, knjigovodstveno rečeno, „manjak“, idu na trošak preduzeća, odnosno ulaze u cenu grejanja! Ne, neće štetu nadoknadi onaj kome je to nestalo već korisnik grejanja! Šta je manjak? Telefon Samsung E 2100B, fiksni telefon Panasonic KX-TG 1311, stolica u eko koži sa liftomatom, stolica u štopu konferencijska, sto 80×160, sto CC 73×60, pet mobilna telefona Alcatel 1042D.

Radovan III je govorio „grejaćemo se na prozore i vrata“ a ispade da će se Nišljije grejati na stolove i stolice. I na telefone.

Prenosimo zaključak Nadzornog odbora JKP „Gradska toplana“:

„Povodom novonastale situacije u medijima, a u vezi izjava predstavnika Udruženog pokreta slobodnih stanara koje se odnose na poslovanje JKP 'Gradska toplana' Niš, Nadzorni odbor predlaže menadžmentu preduzeća da u najskorijem mogućem periodu održi

sastanak sa predstvincima udruženja, kako bi se u buduće obezbedilo plasiranje pravo valjanih i verodostojnih informacija, a svakako na obostranu korist i korisnika daljinskog grejanja i JKP 'Gradska toplana'." Nismo pozvani. UPSS je pozvao menadžment toplane i rukovodstvo grada na tribinu povodom nalaza DRI. Nisu se odazvali.

Prenosimo i izjavu direktora toplane sa sednice Nadzornog odbora koja je deo zapisnika sednice:

„Ima potrebu da se osvrne na medijsku hajku koja je ponovo pokrenuta protiv toplane. Potpuno se zanemaruju činjenice da smo jedina toplana u Srbiji koja je spustila cenu grejanja i koja ima najnižu cenu grejanja, da smo jedina od većih toplana u zemlji koja u potpunosti primenjuje uredbu Vlade RS o naplatu po utrošku, da smo jedina od većih toplana koja je izjednačila za korisnike poslovnog prostora i građanstvo, da je dinarski iznos potrošnje u decembru 2017. za 23% manji u odnosu na isti mesec u 2016. godini. Umetno toga jedino se priča o izveštaju DRI, koji je inače pozitivan i izvlače se stvari iz konteksta i plasiraju se neistine u medijima. Ovakvo ponašanje potpuno anulira napore kako Toplane tako i korisnika da se stvari poboljšaju prvenstveno u korist korisnika, a na koncu i u korist zaposlenih u Toplani. Smatra da izveštaj DRI sadrži mnoge podatke koji su pogrešno interpretirani, npr. da je potrošnja preko 20% fakturisana građanima Niša, što je neistina jer količina koju utvrđuje varijabilnu cenu grejanja nije fakturisana potrošnja već izmerena potrošnja. Tačno je da je strašni nedostatak to što Toplana nema opšti akt, ali smatra nedopustivim da se u javnost izade sa stavom da su plate u Toplani nezakonito isplaćivane, jer su plate isplaćivane u skladu sa programom poslovanja i postojećim ugovorima o radu u kojima su svi elementi za isplatu taksativno definisani. Toplana je javno preduzeće, pa samim tim

rad ovog preduzeća i treba da bude javan, ali se takođe mora preuzeti i odgovornost za izgovorene reči, pogotovo ako su neistinite“

Direktori se menjaju ali način ponašanja isti. Proziva druge za manipulacije i neistine a njegova vrvi od toga. Podimo redom.

Predstavnici UPSS su za poslednje tri godine bili u samo jednoj televizijskoj emisiji, dok su predstavnici toplane redovni gosti niških televizija. U ugovorima koje je niška Toplana potpisivala sa medijima, čija je svrha „pojačano medijsko praćenje svih značajnih aktivnosti ovog javnog preduzeća“ (ugovor ulazi u cenu grejanja) piše i „da negativne informacije o Toplani ne objavljuje, pre nego što o tome zatraži stav Toplane“. Dakle, ko vodi hajku i propagandu?

Primer pokušaja manipulacije. Da li se cena grejanja određuje na osnovu Zakona o energetici, Zakona o zaštiti potrošača i uredbe Vlade RS ili na osnovu cene u drugom gradu? Postoji to famozno „udruženje toplana“ koje je ništa drugo do udruženje monopolista, što zakon zabranjuje, i sada privatni dogovori predstavnika monopolista treba da budu opravданje za nepoštovanje zakona i uredbe!

Neistina. Nalaz DRI i nalazi UPSS-a govore upravo suprotno.

„da smo jedina od većih toplana koja je izjednačila za korisnike poslovnog prostora i građanstvo“

Šta je poenta? Pričam ti priču. Kako se maksimalna visina prihoda određuje Uredbom Vlade RS, ona ne može biti veća od obračunate. Ako bi pravna lica imala veću cenu toplotne energije, građani bi imali manju cenu. Dakle, smanjenjem cene grejanja za preduzetnike, uvećava se cena grejanja za građane. Prihod toplane ostaje isti. Izjednačavanje cena je uslov i EU i Vlade RS ali izgleda da direktor Milačić više ceni „druge toplane“. U svakom slučaju, toplana ima isti prihod i ništa ne čini nikome pa

zato i ne razumemo šta je pesnik htio da kaže.

Klasičan primer pokušaja manipulacije. Gospodin Milačić bi da korisnicima grejanja fakturiše lepo vreme? Juče ste kupili 10 hleba za 400 dinara a danas 5 za 200 dinara i treba da se zahvalite pekaru što Vam je račun manji za 50!!! Zahvaljujući gospodinu Milačiću i toplani ove godine je bila blaga zima!

„Smatra da izveštaj DRI sadrži mnoge podatke koji su pogrešno interpretirani, npr. da je potrošnja preko 20% fakturisana građanima Niša, što je neistina jer količina koju utvrđuje varijabilnu cenu grejanja nije fakturisana potrošnja već izmerena potrošnja“

Biser. Gospodin Milačić hoće da kaže da toplana korisnicima grejanja fakturiše veću količinu toplotne energije nego što je oni potroše?! Da toplana isporuči 218 miliona kWh a fakturiše 250 miliona kWh. Neistinu govori DRI, UPSS i korisnici grejanja. Svi osim gospodina Milačića.

Još jedan primer manipulacije. Isplaćivali u skladu sa programom poslovanja! A zakon? Programom poslovanja se poništava zakon ili program mora biti u skladu sa zakonom? Postojeći ugovori ne moraju biti u skladu sa zakonom? Kako se dogovore zaposleni, tako će biti, ko još primenjuje zakon. DRI, po ovom pitanju, u izveštaju navodi: „**„suprotno članu 9. Zakona o radu i Odluci Osnivača“, „suprotno članu 37. zakona o radu“, „suprotno važenju privremenog režima zbrane zapošljavanja“, „nije u skladu sa članom 104. stav 2. Zakona o radu“, „suprotno članu 4. Zakona o privremenom uređenju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava“** i još puno takvih nalaža. Dakle, program poslovanja pa zakon!

Ko onda manipuliše i iznosi neistine?

ŠTA ĆEKA STANARE ZGRADA

DVA OSVRTA NA NOVI ZAKON O STANOVANJU

O novom Zakonu o stanovanju, koji je stupio na snagu poetkom ove godine, još uvek se malo zna, iako se on neposredno tiče života ogromnog broja građana. U cilju informisanja čitalaca Glasa stanara, prenosimo tekst Marka Aksentijevića, i objavljujemo osrvt člana UPSS, Milosava Jukića.

ŠTA NAM JE DONEO NOVI ZAKON O STANOVANJU

Tekst iz novina „Stambeno pitanje“, udruženja Ko gradi grad Piše: Marko Aksentijević

Profesionalni upravnici, nedostupni stanari i investiciono održavanje samo su neke od stvari o kojima se intezivno raspravlja poslednjih meseci, a usled donošenja novog Zakona o stanovanju i održavanju zgrada. On je detaljno preuređio oblast upravljanja i održavanja zgrada, a najdetaljniji je bio u određivanju kazni za različite prekršaje.

Ukratko, moglo bi se reći da se nova stambena politika bazira na kažnjavanju i prinudi.

Ako nemate upravnika, kazniće vas inspekcija. Ako se ni posle toga ne dovedete u red, opština će vam uvesti prinudnu upravu. Upravnik će naručivati radove na zgradama, a vama će ispostavljati račun. Ako nećete da ga platite, naplatice vam prinudni izvršitelj, ako treba i oduzimanjem stana. Tada bar nećete morati da brinete o održavanju zgrade.

Ovo rešenje je uvedeno kako bi se zaustavilo propagiranje postojećeg stambenog fonda. I zaista, teško ćete naći nekoga ko će sporiti to da se stambene zgrade nalaze u alarmantnom stanju i da je nužna neka vrsta intervencije. Ipak, ponuđeno rešenje će samo produbiti probleme. Nisu zgrade u lošem stanju jer stanari uživaju u njihovom propadanju, već pre svega zato što ljudi teško namiruju sve troškove života. A materijalna situacija građana jeste odgovornost države. Posebno je zanimljivo što ni sama država nije u stanju da održava objekte u sopstvenom vlasništvu, a svojim građanima nameće restriktivni režim održavanja. Zakon ide toliko daleko da opštini omogućava da zgradi nametne obavezu sredivanja fasade, kako bi grad bio lepsi. I ponovo, ako ne možete da priuštite troškove sredivanja fasade, privatni izvršitelj će vam ih već naplatiti. Ako završite na ulici, bar će pogled na vašu staru zgradu biti lepsi. Kao da mogućnost prinudne naplate nije dovoljna, komunalni inspektor vas može kazniti jer niste platili troškove održavanja. I dok ovakva kazna može biti opravdana tamo gde neko izbegava da plati zajedničke troškove a mogao bi, ona samo komplikuje situaciju onome ko sa plaćanjem kasni jer nema novca. Nov model dodatno onemogućava različite nefinansijske oblike učestvovanja u održavanju zgrade. Neko ko je svoj deo održavanja ranije namirivao čišćenjem zgrade, sa profesionalnim upravnikom će se daleko teže dogоворити. Sve to ukazuje na potrebu da se oblast održavanja zgrada ponovo promisli, sa većom osjetljivošću na ono što je koren problema – siromaštvo. Ali i do tada treba živeti, pa je korisno znati da je mnogo bolje da upravnika zgrade sami izaberete nego da vam ga opština nametne.

A PARE U GRADSKOM STAMBENOM?

Novim zakonskim rešenjem, koje je održavanje zgrada proglašilo za javni interes koji sami stanari treba da štite, amnestirani su svi oni koji su do sada bili zaduženi za održavanje. Tako je recimo u Beogradu većina stambenih zgrada imala ugovor i novac za održavanje godinama uplaćivala u fond kojim raspolaže Gradska stambeno preduzeće. Postavlja se pitanje kako su onda za loše održavanje odgovorni sami građani, kao i šta se dešava sa novcem koji je godinama nagomilavan na računu tog javnog preduzeća, a kojim zgrada ni danas ne može samostalno da raspolaže. Pošto taj novac ne može da se prebací ako se raskine ugovor, ostaje nam da budemo taoci istog preduzeća koje je u velikoj meri odgovorno za loše održavanje zgrada.

Važno je znati

- Upravnik može biti iz redova stanara (neko od stanara izabran prostom većinom prisutnih), profesionalni (kog stanari angažuju dvotrećinskom većinom) i pravni (kog vam nametne opština).
- Redovni i profesionalni upravnik sprovode odluke stambene zajednice. Pravni upravnik sam donosi odluke: šta će se u zgradi raditi, ko će to raditi i po kojoj ceni. Na stanarima je samo da plate, dobrotoljno ili pravno preko izvršitelja.
- Ako uzimate profesionalnog upravnika, trudite se da nađete nekog ko će moći da vam se posveti. Izbegavajte da vam upravnik bude iz firme koja se bavi održavanjem zgrade jer će oni hteti da angažuju sebe, a ne najpovoljniju firmu.
- Sednice stambene zajednice održavaju se najmanje

dva puta godišnje. Na njima se usvaja plan održavanja koji upravnik zatim sprovodi.

- Upravnik prvo evidentira probleme u zgradama, a zatim predlaže dinamiku rešavanja, uključujući i cenu investicionog i redovnog održavanja.

• Stambena zajednica snosi odgovornost za svaku odluku, uključujući i odbijanje predloga da se sredi fasada ili uzme osiguranje. Profesionalni upravnik je osiguran od štete proistekle iz njegovih odluka.

• Kada vam upravnik izloži tri ponude za neke radove, niste dužni da izaberete najednu od njih. Možete sami naći bolju ponudu.

• Ne morate biti prisutni na sednici stambene zajednice da biste učestvovali u njenom odlučivanju. Imate prava da vam se na mejl dostavljaju poziv i materijali za sednicu i sve drugo u vezi sa funkcionisanjem zgrade. Možete i glasati elektronski, pre same sednice, po planiranim tačkama dnevnog reda.

• Ako više od tri puta zaredom ne učestvujete u sednici stambene zajednice, proglašice vas za nedostupnog stanara i više se nećete računati u kvorum potreban za donošenje odluka. Prisustvom na prvoj sledećoj sednici ponovo postajete dostupan stanar.

• Ako se ne obezbedi kvorum za sednicu, na ponovljenoj sednici za kvorum je dovoljna trećina (dostupnih) stanara.

• Vlasnik stana je dužan da upravniku dostavi podatke o sebi i o eventualnom zakupcu, kao i da kaže ko će učestvovati u radu stambene zajednice. Upravnik NE SME nikom da daje podatke o tome ko tu živi (osim u izuzetnim situacijama).

• Upravnik nema prava da ulazi u bilo čiji stan, osim kada je u stanu havarija koja ugrožava druge stanove. Zgradu niko ne može da vodi kao neko ko u njoj živi i svaki dan boravi. Stanovi nisu puki izvor zarade.

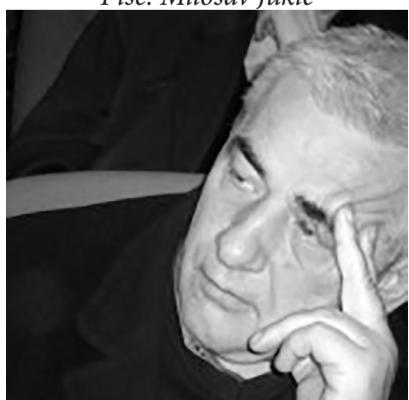
Ljubinka Pejić je dugo godina bila upravnica zgrade u kojoj živi, a pre šest meseci stekla je licencu profesionalne upravnice. Pitali smo je koja su njena prva iskustva kao profesionalne upravnice. „Sami birajte profesionalne upravnike, zašto bi to neko radio u vaše ime. Ne čekajte prinudne. A upravnici iz redova stanara treba obavezno da pročitaju Zakon jer se on ne odnosi samo na profesionalne upravnike, kako se u medijima najčešće prezentuje. Zgradu niko ne može da vodi kao neko ko u njoj živi i svaki dan boravi. Stanovi nisu puki izvor zarade. U njima žive ljudi sa svojim problemima i veliki broj njih neće moći sve ovo da finansira. Profesionalni upravnik ne može mnogo da se bavi sudbinama tih ljudi. Da bi opstao u poslu, on mora da vodi mnogo zgrada, a država nije našla mehanizam da tim ljudima pomogne. Ne mogu profesionalni upravnici poneti teret siromaštva stanara i preuzeti na sebe da oni budu ti preko čijih leđa se sve lomi. Neka država nađe mehanizam da refundira troškove upravljanja kao što refundira neke druge troškove, jer je ona nametnula obavezu izbora upravnika. Tamo gde niko neće, mora da se angažuje profesionalni upravnik, a to košta.”

PRAVILA VLASNIKA

Zakon je predviđao mogućnost da se odnosi unutar zgrade urede i drugačije. Za to je neophodno da svi vlasnici daju saglasnost. Pravila vlasnika ne mogu odstupati od opštih odredbi i odgovornosti za održavanje zgrade. Ipak, njima se celokupno upravljanje i održavanje može prilagoditi zajednici koja živi u samoj zgradi.

ZAKON O STANOVANJU – NOVE ODLUKE GRADSKOG VEĆA

Piše: Milosav Jukić

Gradsko veće Grada Niša, na sednici od 21.12.2017. godine je donelo niz odluka, u vezi sa Zakonom o stavanju, koje će, po usvajanju u Skupštini grada, do datno opteretiti budžet građana Niša.

Predlog Odluka o minimalnoj visini iznosa za tekuće održavanje zgrada na teritoriji Grada Niša:

- za zgrade bez lifta – 246 (dvestačetrdesetšest) dinara;
- za zgrade sa liftom – 320 (tristadvadeset) dinara;
- za garažu, garažni boks i garažno mesto, kao posebni deo zgrade iznosi 148 (stočetrdesetosam) dinara;
- za garažni boks i garažno mesto u zajedničkoj garaži iznosi 98 (devedesetosam) dinara.

Odluka o utvrđivanju minimalne visine iznosa izdavanja na ime troškova investicionog održavanja zajedničkih delova zgrada na teritoriji Grada Niša:

- za zgrade starosti do 10 godina, bez lifta – 2,1 dinar;
- za zgrade starosti do 10 godina, sa liftom – 2,8 dinara;
- za zgrade starosti od 10 godina do 20 godina, bez lifta – 3,2 dinara;
- za zgrade starosti od 10 godina do 20 godina, sa liftom – 4,2 dinara;
- za zgrade starosti od 20 godina do 30 godina, bez lifta – 4,3 dinara;
- za zgrade starosti od 20 godina do 30 godina, sa liftom – 5,5 dinara;
- za zgrade starosti od 30 godina, bez lifta – 5,3 dinara i
- za zgrade starosti od 30 godina, sa liftom 6,9 dinara za garažu, kao posebni deo, po kvadratnom metru garaže iznosi:
- za zgrade starosti do 10 godina – 1,3 dinar;
- za zgrade starosti od 10 godina do 20 godina – 1,9 dinara;
- za zgrade starosti od 20 godina do 30 godina – 2,6 dinara i
- za zgrade starosti od 30 godina – 3,2 dinara.

Za garažni boks i garažno mesto, kao posebni deo, po kvadratnom metru garažnog boksa ili garažnog mesta iznosi:

- za zgrade starosti do 10 godina – 0,9 dinara;
- za zgrade starosti od 10 godina do 20 godina – 1,3 dinar;
- za zgrade starosti od 20 godina do 30 godina – 1,7 dinara i
- za zgrade starosti od 30 godina – 2,1 dinar.

Odluka o utvrđivanju iznosa naknade za upravljanje u slučaju prinudno postavljenog profesionalnog upravnika na teritoriji Grada Niša:

- za zgrade koje imaju do 8 posebnih delova – 164 (stošezdesetčetiri) dinara;
- za zgrade od 8 do 30 posebnih delova – 197 (stotedenesetsedam) dinara i
- za zgrade preko 30 posebnih delova – 230 (dvestačetrdeset) dinara.

za garažu, garažni boks i garažno mesto, kao posebni deo zgrade iznosi:

- za garažu i garažni boks – 33 (tridesetetri) dinara i
- za garažno mesto u zajedničkoj garaži – 66 (šezdesetšest) dinara.

ZAKON O STANOVANJU – KUĆNI RED

Gradsko veće Grada Niša, na sednici od 21.12.2017. godine je donelo pravila kućnog reda u stambenim i stambeno-poslovnim zgradama na teritoriji Grada Niša. Skrećemo pažnju na sledeće delove te odluke:

• Vreme odmora

- radnim danima u vremenu od 16⁰⁰ do 18⁰⁰ časova i od 22⁰⁰ do 07⁰⁰ časova narednog dana.
- u danima vikenda u vremenu od 16⁰⁰ do 18⁰⁰ časova, i od 22⁰⁰ časa u subotu do 10⁰⁰ časova u nedelju.
- Vremenski period od 16⁰⁰ časova 31. decembra do 4⁰⁰ časova 01. januara ne smatra se vremenom za odmor.

• Buka u vreme odmora

– Zabranjeno je vikom, trčanjem, skakanjem, igraњem lopte i sličnim postupcima praviti buku u vreme odmora i narušavati mir u zgradama.

– Korišćenje kućnih aparata (veš mašina, usisivač i slično), ventilacionih sistema, klima uređaja, uređaja za muzičku reprodukciju, TV prijemnika i drugih uređaja, mašina i aparata u zgradama u vremenu odmora, dozvoljeno je samo do sobne jačine zvuka.

– Buka u zatvorenim prostorijama zgrade, u vreme odmora, ne sme preći graničnu vrednost od 30 DB, dok na otvorenom prostoru, u vremenu odmora, buka ne sme preći graničnu vrednost od 45 DB u stambenoj zgradi i 50 DB u stambeno-poslovnim zgradama.

– U slučaju porodičnog slavlja, stanari su dužni da postavljaju obaveštenja na vidnom mestu u zgradama, o tome obavestite ostale stanare, s tim da slavlje ne može trajati duže od 01⁰⁰ časa posle ponoći.

• Korišćenje posebnih delova zgrade

– Na terasama, lođama, balkonima zabranjeno je držati i deponovati stvari koje narušavaju izgled zgrade, kao što su: stari nameštaj, ogrevni materijal i slično.

– Nije dozvoljeno kroz prozore, vrata, balkone i lođe bacati bilo kakve predmete, kućno smeće, ostatke hrane, prosipati vodu, tresti posteljinu, stolnjake, krpe i druge slične predmete.

– Zabranjeno je na delovima zgrade iz stava 1. ovog člana držati neobezbeđene saksije sa cvećem i druge predmete koji padom mogu povrediti, oštetiti ili uprljati prolaznike i vozila.

– Biljni zasadi mogu se držati na prozorima, terasama, balkonima i lođama, ili na ivici istih samo u određenim sigurnosnim posudama, a zalivanje se mora obavljati tako da se ne oštećuje zajednički i posebni delovi zgrade i ne ugrožava se bezbednost građana.

– Na području Grada Niša koja pripada BID, centralnoj i ekstra zoni i na području Niške Banje koja pripada prvoj zoni nije dozvoljeno sušenje rublja na otvorenim delovima zgrade (prozori i terase) koji su okrenuti prema ulici ili drugoj površini javne namene.

– Na balkonama i lođama zgrada iz stava 1. ovog člana dozvoljeno je sušenje rublja samo do visine parapetnog zida, odnosno zatvorene ograde, a unutar garabita balkona, odnosno lođe.

• Držanje kućnih ljubimaca

Ako prilikom prolaska kroz zajedničke prostore zgrade ili zajednički ograđeni prostor koji služi za redovnu upotrebu zgrade kućni ljubimac stanara na bilo koji način isprlja tu površinu, držalač životinje, odnosno lice koje izvodi kućnog ljubimca, obavezno je da isprljanu površinu bez odlaganja očisti.

• Izvođenje građevinskih, građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova u zgradama

Stanar koji izvodi građevinske, građevinsko-zanatske i instalaterske radove u zgradama ili na zgradama dužan je da prethodno o tome obavesti organ upravljanja zgradom, dostavi na uvid odobrenje nadležnog organa za izvođenje radova, ukoliko je posebnim Zakonom propisana obaveza pribavljanja odobrenja za izvođenje tih građevinskih radova, a potom postavi obaveštenje na vidnom mestu u zgradama i obavesti stanare o danu početka izvođenja radova, vrsti i trajanju radova.

• Kapija i ulazna vrata

– Kapija i ulazna vrata na zgradama moraju biti zaključana u periodu od 23⁰⁰ do 6⁰⁰ časova narednog dana leti, i od 22⁰⁰ do 6⁰⁰ časova narednog dana zimi.

– U zgradama u kojima postoje spoljni signalni uređaji za pozivanje stanara, stanari na Skupštini stambene zajednice mogu doneti Odluku da ulazna vrata u zgrade budu stalno zaključana. Kompletну odluku možete preuzeti na adresi: www.upss-nis.org/wp-content/uploads/2018/01/KucniRed.pdf

Sweden
Sverige

JAVITE SE!
DOLAZIMO NA SEDNICU SKUPŠTINE STAMBENE ZAJEDNICE RADI UPOZNAVANJA STANARA SA PRAVIMA I OBAVEZAMA PROISTEKLIM IZ: Zakona o stanovanju, Zakona o energetici i Zakona o zaštiti potrošača.

LEPI AUTOMOBILI LEPO GORE

DVA OSVRTA NA TALAS PALJENJA AUTOMOBILA U NIŠU

O paljevinama automobila najviših gradskih i policijskih zvaničnika još uvek ne znamo dovoljno i pitanje je da li ćemo ikada sazнати. Ko je ovo naručio, za čiji račun, i da li je kraj ovom talasu nasilja na niškim ulicama? To su pitanja koja more svakog građanina Niša, zabrinutog za ličnu bezbednost i bezbednost svojih najbližih. Ali, uprkos optužbama zamenika gradonačelnika, institucije još uvek čute. Na ove događaje osvrnuli su se članovi UPSS-a,

O KUPLJENIM DIPLOMAMA, AZBESTNIM CEVIMA I AUTOMOBI- LIMA-BUKTINJAMA

Piše: prof. Dr Đokica Jovanović

Čerupanje, ujedanje, grebanje, režanje – slika su i pri-lika grabeža za funkcionerske i direktorske fotelje. Po-čupetalo se to oko direktorskih fotelja, te i oko fotelje u niškom Vodovodu. Sve puca od „principijelnosti“ i „poštenja“... Ne čusmo u ovoj halabuci politikantskoj da li iko od vajnih pretendenata na fotelju ima nameru da se ozbiljno pozabavi ogromnim problemima našeg vodosnabdevanja.

Pa da im opišemo, u kratkim crtama, taj veliki problem, jer, očito, ili ne znaju ništa o rastočenosti vodo-vodne mreže ili, što je još gore, taj problem nije sastavni deo njihovih položajnih ambicija.

Prema našim saznanjima, stvari stoje ovako. Objekti koje JKP „Naissus“ koristi za zahvatanje i distribuciju vode su postavljeni još pre 40 godina. Od tada je ulagano veoma malo u obnovu i zamenu cevovoda, dogradnju ili izgradnju prekidnih komora, modernizaciju zahvata i pumpnih postrojenja i rezervoara. Niš ima veoma razuđenu mrežu snabdevanja sa izvorima. Neka su udaljena i 60 km. Jedina dobra strana je u tome što se Niš snabdeva vodom u glavnom slobod-nim padom. Međutim, pored toga u sistemu postoje pumpna postrojenja i stanice snabdevene pumpama koje su odavno zastarele i čije održavanje je sve sku-plje, a kvarovi su sve češći. Pored toga, ove pumpe troše mnogo više električne energije nego nove i modernije pumpe. Situacija je ista i sa cevovodom gde se dešavaju sve češći kvarovi. O onima koji koriste pijaču vodu, ne plaćajući je, izgleda da slabo ko brine.

Da problem bude još teži, distribucionu mrežu u gradu je šarolika: od azbest-cementnih (kancerogenih) cevi, čeličnih, pocinkovanih, pa do plastičnih cevi. Distribucionu mrežu je dotrajala, a unutrašnji prečnik je znatno promenjem taloženjem kamena koji se iz vode izdvaja i hvata na zidove (izvorišta su u glavnom na krečnjačkom terenu). Umesto što se nadležni busaju u grudi ispraznim samohvalisanjem o tome „kako, posle Bećlja, pijemo najkvalitetniju vodu“ bilo bi, konično, odgovorno prema zdravlju Nišljija da se ovaj problem uzme u ozbiljno razmatranje.

Dalje. Gubici vode su vrlo veliki. Nepisano pravilo i praksa pokazuju da se tolerišu gubici vode do 20%. Sve do 40% gubitaka cevod (mrežu) je isplativo kr-piti. Preko 40% gubitaka obavezuje na zamenu. Niški vodovodni sistem ima gubitke, uzimajući u obzir starost mreže i divlje priključke, mnogo više od 40%. To je značajna količina vode kojom može da se snabdeva još jedan manji grad. Nedostatak vode u sušnom perio-du i u periodu velikih padavina, kada zbog mutnoće

moraju da se isključe neka izvorišta, Niš još ne ose-ća u velikoj meri jer, gle sreće, industrije u Nišu više nema. Čini se ipak da voda koju pijemo nije baš naj-zdravija. Ako ni zbog čega drugog a ono zbog neod-govornog i alkavog odnosa prema vodovodnoj mreži u gradu. Pa i zbog toga što aparatčici-pretendenti na direktorskiju fotelju ne rekoše javnosti ni jednu reč o tome kako nameravaju da prevaziđu velike probleme u vodosnabdevanju. Ili, uopšte ne nameravaju. I tako, stižemo do zaključka da je Vodovod samo jedan mozaični kamičak u velikom mozaiku opštenarod-ne mučnine. No, dok smo pisali o slučaju „Vodovod“ u svetu političke svađe oko postavljenja raznoraznih aparatčika na direktorska mesta nevoljno smo se setili još nekih sumornih tekovina strančarenja gde je pita-nje jednog lokalnog vodovoda samo efemerna posledica sveoštete političke neodgovornosti. Evo samo nekih.

Ad 1. Ignorišući i skrivajući prave probleme, propa-ganda „pretendenata“ na sinekure je bacila pred ne-obavešten narod parolu da su za masovna smrtono-sna oboljenja krivi Amerikanci i njihove uranijumske bombe. Američka administracija, da se razumemo, jeste izvršila ratni zločin nad Srbijom, kao što u međunarodnim odnosima zlo vrši svaka imperijalna sila (SAD, Rusija, Kina, EU...). No, to ne znači da domaće oligarhije, bajagi ni luk jele ni luk mirisale, nisu di-rektno odgovorne za bujanje kriminala, za masovno bekstvo ljudi iz zemlje, za klijentelizam i partijsko za-pošljavanje (što je eklatantan vid korupcije), za bujanje kriminala, za sistemsku korupciju, za galopirajuću nezaposlenost, za uništenje socijalnih funkcija države, za satiranje i gaženje slobodnomislećih ljudi i za podmuklo i primitivno atakovanje na njihov ugled, za razaranje institucija, za pljačku preko tzv. javnoko-munalnog sektora... Upravo to što oligarhijske klike čine je glavni uzrok sveukupne bolesti stanovništva – i zdravstvene, i mentalne, i moralne.

Ad 2. Kada se Dragan Mladenović, radnik „Goše“, obesio (desilo se to 23. 3. 2017) jer nije imao od čega da izdržava staru majku i bolesnog sina, političari su nezainteresovano čitali. Oni, lebde u bestežinskim visinama „nacionalnog i narodog interesa“. Tragedija radnika ih nije ni okrznula. Ni traga saosećanja za radnikove muke i brige za nezbrinutu majku i jedno bolesno dete. Kada je, kao posledica unutarpartijskih obračuna, planulo par političarskih automobila nada-la se politička i „javnomnjenjska“ dreka i galama do neba. Sada su se užarile kamere, zabrujali mikrofoni, krenuli su lamenti nad zlehudom sudsom političara. Viđeni niški političar (povodom kriminalnog paljenja automobila u vlasništvu političara i funkcionera vla-dajuće partije) izjavljuje: „Ali građani koji nisu na pozicijama i funkcijama su bezbedniji od nas“. Ovo „nas“ se odnosi na političare. Traži se policijska zaštita poli-tičara koji su ugroženi. Kakvu je vajnu institucionalnu zaštitu mogao da očekuje radnik Dragan Mladenović? Ova izjava je simptom najdubljeg stadijuma političke hipokrizije. Uostalom o eklatantno antidemokrat-skom uverenju govori još jedna izjava istog političara povodom istog problema. Ele, izjavio je da je stranka isto što i vojska: „Pazite, general i vojska. To vam je kao u vojsci. Ne možete vi da (za) generala dovedete civila sa strane koji nikada nije komandovao tom jedinicom, on sad od jedanput komanduje tom jedinicom. Pa vođa vojske mora da prođe sve činove... To je moj lični stav da u stranci treba da se napreduje kao u vojsci...“ Pa dodaje: „Ja sam ušao u stranku koja je demokratska...“ Oksimoron: vojska i demokratija. Dodao je na kraju da je to njegovo uverenje.

Nisu retka takva, u suštini opasno diletantska, shvan-tanja politike i društva kod antidemokratski orienti-sanih političkih činilaca. Kome je stranka kasarna, taj i od društva želi da načini kasarnu. A u kasarni vlada gvozdena hijerarhija (a ne sloboda): komandant, pa niži komandni kadar i na kraju masa bespogovorno poslušnih redova, tj. beslovesna narodna masa. Opako i opasno je to uzdizanje opasača, šlema i čizme kao vrhovnih insignija jedne političke zajednice. Dakako, oni koji demokratiju smatraju najvišom društvenom vrednošću će pružiti otpor svakoj puzajućoj autokrati-jji i diktaturi – dakle, poretku neslobode. Evo poruke: Ispod šlema slobode i mozga nema.

Ad 3. Ljudi u beznađu, koje su stvorili političari, dižu ruku na sebe. Podsetimo političare, zabrinute za svoju „bezbednost“, da tranzicija, koju oni sprovode, mno-gim čestitim ljudima nudi samo tegobu i tragediju.

Evo podsećanja na još nekoliko, davno zaboravljenih, tragičnih radničkih sudsina (imenom i prezimenom), tek toliko da se pokaže koliko je duga tragična tran-zicijska putanja kojom ovo društvo suočeno vuku sve vlasti u poslednjih tridesetak godina. Dana 16. januara 2008. u 1³⁰ časova izjutra preminuo je četrdesetogodišnji Radislav Stojanov, radnik zrenjaninskog preduzeća „Šinvoz“, za vreme štrajka u beogradskom Domu sindikata. Pre njega je, u roku od dve godine, preminulo četiri radnika istog preduzeća. Aleksandar Mijatov – poginuo je na radnom mestu, a trojica – Mi-loje Jovanov, Duško Živanov i Dragan Perić – su se obesili. Svi su oko 40 godina starosti. Potonja dvojica su ostavila oproštajna pisma u kojima, kao motiv za svoj očajnički čin, pominju krajnje siromaštvo i stid što ne mogu bilo čime da obraduju svoju decu. Nije primećeno da je bilo koji političar ili član bilo koje partije, tim povodom, rekao i jednu jedinu reč. A, ka-moli, da je učinio išta da učini sumorni radnički život iole podnošljivijim.

Ad 4. Porodica Jakšić iz Novog Sada iseljena je nakon što su izvršitelji pajserom obili stan u kome su živeli. „Ovo je Srbija. Sud nas iseljava iz stana koji smo platili. Mi nemamo druge nego da se preselimo u šator ispred suda“, rekla je Mirjana Jakšić.

Ad 5. Toga je bilo i ranije. Ali danas, za vakta ove vla-sti, to je mutiralo u strašnu pojavu koja će ovo dru-štvo zadugo mnogo koštati. Mnogi političari, partijski aparatčici, partijski instalirani direktori i raznorazni šefovi svega i svačega..., kupuju diplome. Neki i ne kupuju – poklanjaju im se. Neki ne znaju ni kad, ni na kom „fakultetu“ ili „univerzitetu“ su „diplomirali“, „masterirali“, „doktorirali“. Tako vladajuća partija us-postavlja vladavinu nekompetentnih i neobrazovanih. Ne čini partija to zato što je neuka manipulatorskim rabotama. Upravo suprotno. Dobro zna partijski vrh da će oni koji su položajno napredovali zahvaljujući partijskoj promociji biti najgoričeniji i najopakiji slu-ge i kerberi režima. Braneći režim, oni, u stvari, brane svoje nezaslužene položaje na koje nikada ne bi smeli ni da pomisle u nekom normalno uređenom poretku. Ovime se režim se obezbediće na još jedan način. Odgovorni i važni društveni položaji su učinjeni nedostupnim stvarno kvalifikovanim i kompetentnim ljudima, jer se njima ne može partijski komandovati. Pošto oni predstavljaju pravu konkurenčiju nekom-pe-titivnoj oligarhiji – njih treba izagnati iz države. Dugo traje egzodus iz ove zemlje mnogih koji pripadaju redu najpoštenijih, najkompetentnijih, najobrazova-nijih, mentalno najspasobnijih, najvrednijih... Zna oligarhija vrlo dobro, da će, uklonivši veći deo istinske elite, imati posla sa obezglavljenom masom običnog

sveta u kome je skoro polovina funkcionalno nepismena, koja od kulture može da dobaci samo do kataleptičkog bunovnog sna izazvanog pinkoidnom „kulturom“ koja se sumanuto šprica u mozgove tog izbezumljenog sveta. Sveta izbezumljenog od straha pred neprozirnom i pretećom sutrašnjicom. Straha koji može, svojim delanjem, da odagna samo elita znanja i morala, a koja je ili izagnana ili učutkana neprijateljskim odnosom vlasti prema njoj ukoliko je ostala u zemljji.

Pa, Ad 6, Ad 7, do u beskraj.

Šta političari, „zabrinuti za svoju bezbednost“ imaju da kažu povodom ugrožene egzistencije društva? Ugrožene upravo neodgovornim i egoističnim delanjem političke kaste. O tome ništa suvislo i razumno od te kaste nismo čuli i nećemo čuti.

I, evo odgovarajućeg komentara pri kraju. Paljevina automobila, ma čiji bili, jeste kriminalni čin za koji, ukoliko je zakona i pravde, naredbodavci i počinioci moraju da sednu na optuženičku klupu, da obeštete oštećene i da budu smešteni u zatvor.

Dodajemo ovome. Razaranje društva je još teži kriminalni i nemoralni čin za koji naredbodavci i počinioci nikada neće sesti ni na jednu optuženičku klupu. Nikada neće biti podignuta optužnica protiv njih – iako svi znamo ko su oni.

Za kraj. Na jednom od transparenata UPSS-a piše: „Šta je veće zlo za narod? Osiromašeni uranijum ili obogaćeni političari?“

LISCI U KOKOŠINJCU

Piše: Rastislav Dinić

Stabilokratska vlast građanima nudi sledeću ponudu (koja se, naravno, ne odbija) – zaboravite na pravdu, pravo, slobodu javne reči, radnička prava, obrazovanje, napredak, planove za budućnost i ostale luksuze – od svega toga nema ništa, mi vam nudimo ono što je najbitnije – bezbednost. Sa svih strana prete nam neprijatelji države – velike sile, strani plaćenici i domaći izdajnici, ekstremisti iz opozicije, tajkuni, lopovi, kriminalci i ostali. Mislite da je sa nama loše? Mala vam je plata? Nemate posao? Penzija nije dovoljna ni da pokrije račune? Budite srećni što se ne puca na ulicama i što nema građanskog rata – jer to je upravo ono što bi se desilo da nás nema.

Naslovne strane tabloida svakodnevno nas obaveštavaju o planovima za nove ratove, prekravanje graniča, pokolje i istrebljenje svega srpskog – o glavi nam rade Amerikanci, Rusi, Albanci, Bosanci, Makedonci, Hrvati (mada ne i Nemci), Soroš, Hojt Ji, Mišković, Izetbegović (mada ne i Merkel)... Srećom, pa je mudri voda tu da vešto manevriše između Scile i Haribde i održi našu malu barku na površini nemirnog morske spoljne i unutrašnje politike.

Istu funkciju ima i „dijalog o Kosovu“ koji služi samo tome da pokaže kako su duboko suprotstavljeni stavovi opozicionih aktera po ovom pitanju. Zamislite da nema mudrog vođe, pa da o Kosovu moraju da odlučuju žuti DOS kandidati koji su palili skupštinu, krali slike i tukli Milanovića? Svako bi vukao na svoju stranu, jedan bi potegao prangiju, drugi kamenicu, treći ko zna šta! I očas posla – eto nereda na ulicama. Ovako, mudri vođa odlučuje, i šta god da odluči, biće ispravno. Ova je pogodba poznata – da bi se spasili iz prirodnog stanja u kojem je čovek čoveku vuk, a ljudski život opak, svirep i kratak, ljudi u Hobsovom mitu o društvenom ugovoru daju apsolutnu vlast u ruke suverenu. Nakon toga, oni se više ništa ne pitaju, ali barem znaju da je najgore izbegnuto – anarhija, bezakonje, rat svih protiv svemu.

Tako je u teoriji, a kako je u (stabilokratskoj) praksi? Evo kako – u roku od tri dana, u Nišu su izgorela tri au-

tomobila – prvi je pripadao zameniku gradonačelnika, drugi direktoru javnog komunalnog preduzeća „Tržnica“, a treći za sada neimenovanoj osobi, čiji identitet, kako kažu nadležni organi, „nije od javnog značaja“. Prve dve žrtve, inače istaknuti funkcioneri vladajuće stranke, tvrde da su ovi požari podmetnuti. Zamenik gradonačelnika sumnja da su počiniovi upravo iz njegove stranke, te da mu se ovim činom „šalje poruka“ zbog toga što je javno kritikovao proces izbora za direktore javnih preduzeća. On dodaje i da to nije prvi put da mu se ovo dešava i da mu je jedan auto već zapaljen 2011, pred unutarstranačke izbore:

„Mi smo tada bili opozicija, pa nije tada nikog ni bilo briga. Prepostavlja se da je to bilo nešto unutar same stranke. Znate, tada su bili izbori unutar stranke, nova stranka, puno ljudi sa različitim metodama i različitim pristupima i neko se setio da napravi većinu tako što će da poplaše druge, koji podržavaju neke druge, pa će da mu upale auto.“

Naravno, ovakva unutarstranačka metodološka neslaganja nisu ništa novo – svi se sećamo subotičke rasprave o metodu „betonskih cipela“. Ono što je značajnije jeste da srpska stabilokratija ne samo da ne garantuje stabilnost i bezbednost svojim građanima, već ih direktno vuče nazad u prirodno stanje. Nasilni sukobi različitih interesnih grupa povezanih sa vlasnicima sve se više prelivaju na ulice srpskih gradova. Rečima direktora JKP „Tržnica“ – „Počinjemo da ličimo na divlji Zapad i ja ne znam šta je ovo“. „Ovo“ je srpska stabilokratija na delu.

Džon Lok se svojevremeno podsmevao Hobsu tvrdčeći da ovaj veruje kako su ljudi toliko glupi „da se brinu kako izbeći povrede koje im mogu naneti tvorovi ili lisice, ali kako su zadovoljni, štaviše, kako to smatraju sigurnošću, ako ih progutaju lavovi“. Šta bi tek rekao o režimu u kojem građani smatraju stabilnošću to što, dok ih može progutati lav, lisci još uvek vršljaju ulicama kao po kokošinjcu?

PLATFORAMA

GRAĐANSKOG FRONTA, ASOCIJACIJE UDRUŽENJA GRAĐANA SRBIJE

Građanski front je asocijacija udruženja građana Srbije okupljena zarad izgradnje neautoritarne političke kulture i demokratskih institucija kroz direktno učešće građanstva u političkom odlučivanju i društva zasnovanog na slobodi, jednakosti, solidarnosti, socijalnoj sigurnosti i interkulturnalnosti profesor Đokica Jovanović i Rastislav Dinić. (Građanski front, asocijacija udruženja građana Srbije je formiran u Nišu 10. oktobra 2016)

Oblasti delovanja Građanskog fronta

Obrana prava na dostojanstven život: Borba za institucionalnu podršku razvoju ličnih potencijala bez obzira na socijalni status građanki i građana. Stoga, kulturna izgradnja, obrazovanje, zdravstvo, pravna sigurnost, zapošljavanje, socijalna zaštita i javni prevoz moraju bezuslovno da budu garantovani i dostupni svima na podjednak način.

Borba protiv diskriminacije: Građanke i građani ne smiju biti diskriminisani po bilo kom osnovu.

Obrana i upravljanje javnim resursima: Sprečavanje daljeg otuđivanja i privatizacije javnih resursa i uvećanje javnih dobara dostupnih svakom građaninu i svakoj građanki. Građani i građanke moraju da imaju mogućnost učestvovanja u procesima kojima se definiše politika upravljanja i donose odluke o raspolaženju javnim resursima.

Borba za javnu upravu u službi građanstva: Zalaganje za odgovornu i transparentnu javnu republičku i pokrajinsku upravu, lokalnu samoupravu, javnu preduzeća i ustanove. Informacije nastale u radu organa vlasti moraju da budu dostupne građankama i građanima u formi koja koristi svrsi građanske kontrole njihovog rada.

Nulta tolerancija prema korupciji: Borba protiv partijskog zapošljavanja, nepotizma i kronizma i uspostavljanje i jačanje nezavisnog i efikasnog sistema za borbu protiv korupcije na lokalnom, pokrajinskom i

nacionalnom nivou. Potvrđeno znanje, veštine i integritet, moraju da budu kriterijumi kompetentnosti za izbor i postavljanje nosilaca javnih funkcija i donosilača odluka, kao i za izbor i postavljanje svih zaposlenika u reprezentativnim institucijama i javnom sektoru.

Zalaganje za ravnomeran regionalni razvoj: Sprečavanje daljeg zapostavljanja manje razvijenih delova Srbije i pokretanje održivog kulturnog, ekonomskog i političkog razvoja svih delova Srbije uz uvažavanje njihovih specifičnosti.

Uspostavljanje medijskih sloboda: Insistiranje na nezavisnosti medija koji će zastupati javni interes i izveštavati u skladu sa njim. Slobodan protok informacija, objektivnost, etičnost i izveštavanje prema principima novinarske profesije moraju da budu temeljne prepostavke medijskih sloboda i izgradnje demokratskog društva.

Odnos prema političkim subjektima: Političke partije su uzurpirale polje politike i obeshrabrike gradane da učestvuju u političkim, javnim stvarima. S toga se zalažemo za pluralnost političkih subjekata i za oblike udruživanja koji omogućavaju aktivno i kontinuirano učešće građana u definisanju javnih politika, a posebno političkih odluka koje direktno utiču na kvalitet njihovog života.

Unutrašnje uređenje Građanskog fronta
Članice Građanskog fronta se slobodno udružuju i uživaju punu samostalnost u svom delovanju. Ne uspostavlja se nikakva organizaciona ili lična subordinacija.

Odluke o pitanjima, na kojima će članice međusobno sarađivati, se donose konsenzusom. Zajedničke odluke su obavezujuće.

Građanski front usvaja zajednički stav i način delovanja o pitanju ili problemu od značaja za jednu ili više članica. Građanski front deluje prema načelu solidarnosti, pomoći i zastupanja zajedničkih interesu pred trećim stranama.

Koordinaciono telo koje formira Građanski front u organizacionom smislu koordinira rad članica prema odlukama koje donosi Građanski front, razmenjuje informacije i obaveštava sve članice Građanskog fronta o bitnim pitanjima i problemima od interesa za Građanski front ili pojedine članice Građanskog fronta. Svaka članica određuje člana i zamenika. Građanski front će sačiniti i usvojiti Program i Statut.

17. decembra, 2016. godine

Članice Građanskog fronta

Udruženi pokret slobodnih stanara, Niš (UPSS)

Lokalni front, Kraljevo

Biro za društvena istraživanja (BIRODI), Beograd

Stalna konferencija romskih udruženja građana

(SKRUG) – Liga Roma, Srbija

Inicijativa Ne da(vi)mo Beograd, Beograd

Podrži RTV, Novi Sad

LOKALNI FRONT

Kraljevo

Lokalni front je udruženje građana okupljenih oko ideje neodustajanja od sopstvenih prava, smelog nastupanja u javnom prostoru, kulturnom životu i političkom angažmanu, kao i zalaganja za pravedno društvo. Aktivisti Lokalnog fronta su ličnosti već ostvarene na poljima svojih profesija, čime ukazuju na značaj vrednovanja znanja, struke i postignutih rezultata u susretanju sa problemima. Pretežno su u pitanju ljudi koji bi, socijalno posmatrano, trebalo da predstavljaju onaj srednji stalež jednog društva, koji se u opštem bezakonju sumanute tržišne grabeži u potpunosti izgubio. Upravo se radi o ljudima iz sva-ta radništva, prosvete, medicine, kulture, porodičnog biznisa i tome slično, dakle ljudima koji bi da od svog rada pristojno žive i daju svoj doprinos ovom društvu.

Kada je Lokalni front pre četiri godine osnivan, tu ideju je pokrenula grupa dugogodišnjih prijateljica i prijatelja, koji su kroz ovaj način organizovanja svoje prijateljstvo još više učvrstili, i upravo tu vrednost i vrlinu prijateljstva šire na sve naše simpatizere i podržavaoce. Na pitanje „Zašto Lokalni front?“ ova organizacija odgovara: „Zato što su nas svi drugi izdali!“ Ovaj slogan neposredno upućuje građanstvo na samo preispitivanje i angažman. Razlog je jednostavan. Godinama se poverenje poklanja takozvanim „predstavnicima volje građana“, a vreme pokazuje da je javni interes zanemaren upravo od onih koji su delegirani da ga zastupaju. Štaviše, prisutno je trodecenijsko pervertovanje „opštig dobra“ u partijski i privatni plen. Stoga je ovakvo stanje još jedan od uzroka nastanka Lokalnog fronta, koji kao fenomen građanskog samoorganizovanja ukazuje na budnost u očuvanju onoga na šta građani imaju neotudivo pravo, a to jeste da su upravo oni nosioci najviše vlasti u jednoj državi. Odavde proizlazi i zaključak da je predstavnički model demokratije, kakav imamo kao dominantan, a u kome ključnu ulogu igraju političke partije i njihovi ktori, na najgori mogući način iskorišćen za partikularne/partijske/lične interese i to pod maskom demokratskih procesa.

U tom smislu Lokalni front naglašava da odgovornost za stanje u kojem se nalazimo snose upravo ti (ne nosioci, već) uzurpatori narodne volje, koji su je izdali. Građankama i građanima mora biti jasno da u takvim igrarijama ne bi više smeli da učestvuju. Ono što bi

trebalo naglasiti jeste da se događa da, usled uvezanih interesa, kao i egzistencijalnih ucena i straha za svoj status, građanstvo, nažalost, često postaje deo tog uigranog sistema izopačenosti. Stoga je odgovor koji se može dati ovakvom stanju zapravo u međusobnom povezivanju i solidarnosti samih građana kroz uspostavljanje pokreta koji brane javni interes.

Često se govorilo da je uspeh Lokalnog fronta na lokalnim izborima 2016. godine bio iznenadenje ili nešto neočekivano. Aktivisti LF nikako ne dele to mišljenje. Za njih je ovo postignuće bilo logična posledica dobro osmišljene kampanje na kojoj su predano radili, potom beskompromisnog stava da sa partijskim formacijama ne žele da prave trule koalicije, kreativnih performansa na terenu, korišćenja novog komunikacijskog obrasca (društvene mreže koriste se, kako za odašiljanje poruka, tako i za prijem povratnih informacija od građanstva), ali i posledica građanskog prezasićenja istim akterima na političkoj sceni Kraljeva, koje kao grad doslovno ima problem sa opstankom. Ljudi su želeli neku vrstu osveženja i odgovornog ponašanja.

Situacija u Kraljevu je, najblaže rečeno – poražavajuća. U tom pogledu ono na čemu Lokalni front insistira jeste utvrđivanje odgovornosti za svaku zloupotrebu javnog novca, funkcije ili informacije, stvaranje uslova za pokretanje i održivost preduzetništva osnivanjem biznis inkubatora i rehabilitovanjem poljoprivrednih zadruga, kao i uvođenje konkursa radi zaustavljanja partijskog zapošljavanja i ucenjivanja. Ujedno, budući da sada dejstvuje i kao skupštinska snaga, Lokalni front pokušava da sproveđe građansku kontrolu rada gradskih organa upravljanja i javnih preduzeća i ustanova, kako bi se oni izmakli totalnoj partijskoj kontroli i zloupotrebi.

Lokalni front je stoga svojim dejstvovanjem na lokalnom nivou pokazni primer kako treba „načeti“ okoštali partokratski sistem u Srbiji. U tom pogledu je i započeo saradnju sa pokretima slične prirode u drugim gradovima. Tu pre svih treba napomenuti udruženja građana iz Niša (Udruženi pokrat slobodnih stanara), Novog Sada (Podrži RTV) i Beograda (Ne davimo Beograd). Upravo saradnja i umrežavanje građanskih pokreta, koji su nastali kao autentične inicijative u svojim lokalnim sredinama, treba da ukažu na mogućnost drugaćijeg bavljenja javnim politikama

u Srbiji. Ova saradnja je za svoju posledicu pre godinu i po dana imala stvaranje jedne asocijacije udruženja na republičkom nivou pod nazivom Građanski front. Značajno je reći da svi ovi pokreti očuvavaju unutar asocijacije svoju autonomiju i autentičnost, jer moraju nastaviti svoje aktivnosti u neposrednom okruženju, ali i da mogu imati jednu platformu zajedničkog nastupa u odnosu na pitanja koja se tiču državnog nivoa.

U ovom trenutku Kraljevo je dokazalo da je moguće da jedna jasno i besokompromisno opredeljena grupa samoorganizovanih građanki i građana može da odbrani značaj javnog interesa. Osim toga, kako odluke koje se trenutno donose na lokalnu bivaju konstantno prilagođavane potrebama partijskih centrala, koje se samo-proglašavaju zastupnicima „državnih“ interesa, nužno je pratiti, reagovati i uticati na republički nivo vlasti. Iz tog razloga i jesu potrebene nove snage koje moraju nerazdvojno biti povezane sa namerom izgradnje novog modela političke kulture, što je jedan od prioriteta Lokalnog fronta. Naiče, predugo se jedan konzervativni i tradicionalistički kulturni obrazac provlači kroz sve sfere dušvenog života u Srbiji. To se pre svega odnosi na autoritarni model uspostavljanja društvenih odnosa, što govori o prisustvu stroge hijerarhije koja je zasnovana na relaciji nadređenost – podređenost. Upravo iz tog modela proističe i prevladavajuća autoritarna politička kultura u kojoj se uvek traži i veliča nekakav voda, doživljen (a pre svega marketinški isprodukovan) kao „spasilac naroda“ u kriznom vremenu.

Ono što je u ovom modelu opasno jeste da se slepa odanost „vođi/spasitelju“ plaća gubitkom sopstvene ličnosti u bespovornom prihvatanju stavova odozgo, kao i naredbi koje se neupitno izvršavaju. Tako se dobija amorfna masu podanika, koja se oblikuje po samovolji jednog čoveka i njegove klike. Baš preoblikovanje takvog kulturnog obrasca mora biti primarni (svakako ne jedini) cilj novih snaga. Da je to zaista tako najbolje govori i način organizovanja sproveden unutar samog Lokalnog fronta, a on podrazumeva horizontalnu strukturiranost, gde su jednakost među aktivistima i međusobno uvažavanje različitosti visoko izraženi. U tom smislu i novi oblik političke kulture za koji se zalaže Lokalni front znači da donošenje odluka mora imati smer kretanja odozdo – nagore, što podrazumeva realizovanje načela decentralizacije i političke pismenosti građanstva.

Trenutna politička garnitura, lažni stručnjaci i njihove besramno „stečene“ diplome, pravna nesigurnost, socijalno-ekonomski uslovi, brutalno vulgarni i besmisleni medijski sadržaji, jako izražene socijalne razlike, jednostavno – društvena nepravda, nisu okruženje u kojem se neko normalan želi zadržati. Zato mu ostaje da tu normalnost stvara i za nju se boriti ili da pobegne odavde. Lokalni front je rešio da ostane.

jezgru objedini aktivne organizacije i udruženja radi pospešivanja njihovog delovanja.

Vizija SKRUG-a: Odgovorno društvo zadovoljenih potreba.

Misija SKRUG-a: SKRUG je kritički glas u kreiranju i pokretanju društvenih promena koje dovode do unapređenja položaja romske zajednice.

Osnovna načela SKRUG-a: dobrotvornost, ravnopravnost članica, nestranački interes, javnost rada, solidarnost i uvažavanje različitosti, nezavisnost, rodna ravnopravnost, otvorenost, interkulturnost, socijalna pravda, uvažavanje različitosti.

Na predlog Lige Roma Srbija je, praktično jedina od svih zemalja regiona donela odluku o nastavku programa za unapređenje položaja Roma u Srbiji kroz „Dru-gu dekadu Roma u Srbiji“. Vlada R. Srbije je poslednjih dvadesetak godina posvećena stalnom unapređenju i zaštiti prava pripadnika romske zajednice. Uspostavljen je zakonodavni i strateški okvir za unapređenje položaja Roma koji su sačinjavali različite politike ali je najznačajniji svakako Akcioni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje položaja Roma do 2025. god, Nacionalna strategija za borbu protiv diskriminacije i Pravilnik koji bliže definiše kriterijume i procedure za

SKRUG

Liga Roma

STALNA KONFERENCIJA ROMSKIH UDRUŽENJA GRAĐANA (SKRUG) – LIGA ROMA je naslednica neformalne koalicije nevladinih organizacija - LIGA ZA DEKADU ROMA (2005).

Liga za Dekadu Roma okuplja 60 organizacija civilnog društva u Srbiji sa ciljem da se osigura kontinuirano praćenje i efektivno sprovođenje utvrđenih Strategija za unapređenje položaja Roma i pratećeg Akcionog plana za njeno sprovođenje i time unapredi ostvarivanje ciljeva inkluzije Roma (2005 - 2015).

SKRUG nastavlja pokrenute aktivnosti Lige za Dekadu Roma i nastupa kao novoformirana asocijaci-

ja romskih udruženja građana. Razlog za formalno udruživanje nalazi se u neophodnosti kreiranja nove strategije za Rome i Romkinje, za period od 2014 do 2020 godine, a koja će biti u funkciji praktičnih i urgentnih mera i politike, pre svega, na lokalnom nivou. Uz sve dinamičnije promene ekonomsko-političkih odnosa, kako u nacionalnim okvirima tako na planu međunarodne politike potrebno je stvoriti realnu osnovnu koja će pratiti procese evropskih integracija. Cilj osnivanja LIGE ROMA je unapređenje, inkluzija i emancipacija romske zajednice pomoći civilnog sektora. U skladu sa tim, Liga Roma želi da u jednom

sprovođenje mera za upis pripadnika romske manjine u srednje škole i na visokoškolske ustanove.

U periodu od 2009. do 2018. postignuti su određeni rezultati na polju unapređenja položaja Roma u Srbiji:

- Izmenjen je zakon o vanparničnom postupku, čime je omogućen naknadni upis činjenice rođenja u matičnu knjigu rođenih, što za mnoge Rome i Romkinje predstavlja prvi korak pri ostvarenju prava iz domena socijalne i zdravstvene zaštite.

- Povećan je broj Roma i Romkinja upisanih u srednje škole i fakultete afirmativnim merama.(oko 8000 studenata Roma)

- Romi i Romkinje su uvedeni u proces sprovođenja javnih politika (pedagoški asistenti, zdravstvene međijatorke, romski koordinatori u jedinicama lokalne samouprave), čime im je olakšano ostvarenje pojedinih prava.

Uprkos ovim ogromnim pozitivnim rezultatima, po mišljenju dela romske zajednice, eksperti smatraju da Strategija za 2009-2015. nije u potpunosti ispunila zadate ciljeve. Naime, smatra se da glavne prepreke za socio-ekonomsku integraciju romske zajednice nisu otklonjene. Neka od poboljšanja koja se sada očekuju od nove Strategija su :

- Uspostavljanje mehanizama za sprovođenje, planiranje, nadziranje i unapređenje usvojenih mera i aktivnosti;

- Razvijanje kapaciteta i odgovornosti organa državne uprave u lokalne samouprave da se efikasno staraju o ostvarivanju i zaštiti prava lica romske nacionalnosti;

- Obezbeđivanje sredstava u Budžetu Republike Srbije i u budžetima jedinica lokalne samouprave za finansiranje strateških mera;

- Uključivanje predstavnika romske zajednice u postupke osmišljavanja i sprovođenja strateških mera.

tara, smeće dostići visinu i do 40 metara, a godišnje se odloži oko 600.000 tona komunalnog otpada. Protestnu akciju su organizovali na dan otvaranja tendera za izbor partnera za upravljanje deponijom u Vinči. Kasnije, po potpisivanju ugovora sa francusko-japanskim konzorcijumom o izgradnji spalionice, Inicijativa je analizom ugovora pokazala da će taj privatni investitor uložiti 300 miliona evra, a od grada u narednih 30 godina dobiti najmanje milijardu i 150 miliona evra, i ocenila da će se to katastrofalno odraziti na budžet grada i komunalne troškove građana.

Krajem prošle godine Inicijativa je predvodila niz manjih protesta u bloku 45 zbog gradnje benzinske pumpe u blizini dve osnovne škole i tik ispod prozora stanara, i podnosila prijave inspekcijskim tokom procedure izdavanja dozvola za njen rad. Protiv osoba koje su dozvolile izgradnju pete pumpe u Ulici Jurija Gagarina Inicijativa je najavila krivične prijave zbog ugrožavanja zdravlja i bezbednosti građana.

Aktivisti Inicijative su podneli brojne krivične prijave. Zbog oštećenja obalotvrde na beogradskom Savskom šetalištu podneli su krivičnu prijavu protiv direktora kompanije Beograd na vodi d.o.o. Nikole Nedeljkovića i drugih lica, a tom prijavom su obuhvaćena i odgovorna lica inspekcije Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture koja su, uprkos više podnetih prijava, odbila da izvrše nadzor nad nelegalnim radovinama na desnoj obali Save. Krivična prijava je podneta i protiv gradonačelnika Beograda Siniše Malog, preduzeća „Keep Light“ d.o.o., i odgovornih funkcionera Gradske uprave zbog nedavne nabavke novogodišnje jelke po ceni od 83.000 evra.

Najблиži partneri Inicijative Ne da(vi)mo Beograd su pokret Podrži RTV iz Novog Sada, niško Udruženje predsednika skupština stanara i Lokalni front iz Kraljeva. Tokom borbi su uspostavili saradnju i sa studentima iz pokreta Protiv diktature, Vojnim sindikatom Srbije, Policijskim sindikatom Srbije i Nezavisnim sindikatom prosvetnih radnika Vojvodine, između ostalih.

Polazeći od uverenja da politika nastaje u mesnim zajednicama, kvartovima i blokovima, i da za sveobuhvatnu promenu nisu potrebni spasioci i (stranačke) vođe, već informisani i zainteresovani građani, Inicijativa je u avgustu najavila samostalan izlazak na predstojeće izbore u Beogradu. Cilj im je da motivišu građane da se bave problemima svojih zajednica i da umesto prihvatanja odluka koje im serviraju političari sami učestvuju u njihovom donošenju.

Inicijativa je letos pokrenula internet platformu www.udruzenipokretslobodnihstanara.org, kako bi građani mogli da se uključe u njen rad i utiču na formulisanje politika koje se odnose na njihove lokalne sredine. Istovremeno je predstavila brošuru „Kako se borimo“. Ubrzo nakon toga, predstavnici Inicijative počeli su razgovore sa građanima na nivou mesnih zajednica i blokova, a trenutno vode kampanju za beogradske izbore 4. marta.

Ulice su odavno njihove, na redu su - institucije!

INICIJATIVA NE DA(VI)MO BEOGRAD

NDM BGD

Organizovali su seriju protesta koji su 2016. godine zatalasali Beograd, izvodili na ulice desetine hiljada ljudi, razgrevnili vladajuće strukture u Srbiji razotkrivanjem njihovih prevara i podnošenjem krivičnih prijava. Rešeni da ne popuste i da se ne povuku, veruju da promena dolazi odozdo!

Ukratko - Inicijativa Ne da(vi)mo Beograd!

Neformalna grupa aktivista različitih zanimanja formirana je leta 2014. godine oko zajedničkog cilja - zaustavljanja degradacije i pljačkanja Beograda u ime megalomanskih urbanističkih i arhitektonskih projekata, pre svega „Beograda na vodi“. Skrenuli su pažnju javnosti ubrzo po formiranju, kada su performansom na sednici Skupštine Beograda, na kojoj se raspravljalo o planskom dokumentu za „Beograd na vodi“, protestovali gumenim žutim patkicama. Patka kao sinonim za prevaru postala je njihov prepoznatljiv simbol, a velika žuta patka stajala je na čelu svih kasnijih protestnih kolona.

Odlučni da se suprotstave usurpaciji delova grada radi privatnih interesa netransparentnih aktera i mutnim dilovima političara i investitora, članovi grupe su u početku usmerili aktivnost, kako su govorili, na otpor samovolji i bahatosti oličenoj u projektu „Beograd na vodi“. Prve zapažene proteste, uz učešće više od 1.000 građana, inicirali su 2015. godine, prilikom potpisivanja ugovora za „Beograd na vodi“ i postavljanja kamena temeljca za taj projekat. Organizovali su brojne tribine i predavanja o štetnosti „Beograda na vodi“, a podnosi su i krivične prijave protiv odgovornih.

Široj javnosti postaju poznati posle dogadjaja u noći 24. na 25. april 2016. godine kada su do danas neidentifikovani ljudi u fantomkama zauzeli deo beogradske Savamale, bagerima porušili objekte u Hercegovačkoj ulici i zatvorili gradjane koji su se tu zatekli. Iako su gradjani prijavljivali nasilje, policija nije želeta da reaguje, već ih je upućivala na Komunalnu policiju.

Prvi protest zbog nasilja u Savamali Inicijativa organizuje 11. maja, zahtevajući odgovornost nadležnih za očigledna krivična dela. Tražene su ostavke gradonačelnika Beograda Siniše Malog, ministra unutrašnjih poslova Nebojše Stefanovića, predsednika Skupštine Beograda Nikole Nikodijevića, direktora policije Vladimira Rebića, i načelnika beogradske Komunalne policije Nikole Ristića. Kako se vlast ponašala kao da

se ništa nije desilo, narednih meseci, do septembra, Inicijativa je organizovala još pet velikih protesta, uz učešće desetina hiljada građana, brojnih javnih ličnosti i lidera većine opozicionih stranaka.

Najmasovnije demonstracije posle Petog oktobra obeležili su transparenti „Neće proći“, „Beograd nije Mali“, „Skinite fantomke“, „Vučić sve zna“, „Pale su maske, kada će vrla“. Učesnicima protesta obraćale su se brojne ugledne ličnosti, a u ime Inicijative najčešće su nastupali Radomir Lazović, Dobrica Veselinović, Ksenija Radovanović, Marko Aksentijević i Luka Knežević-Strika. Redovno su uzvikivali „Čiji grad“ a masa bi odgovarala „Naš grad“.

Ubrzo posle prvog velikog protesta, aktivisti Inicijative našli su se na udaru medija bliskih vladajućoj Srpskoj naprednoj stranci (SNS), a mete na čelu „cratali“ su im i funkcioneri SNS, uključujući predsednika Srbije Aleksandra Vučića. Tabloidi Informer i Srpski telegraf i televizije Pink i Studio B klevetali su ih da su plaćenici stranih sila i domaćih tajkuna. U prvih 100 dana od prvog protesta 11. maja, aktivisti Inicijative su čak 40 puta ocrnjeni na naslovnoj strani Informera. Vučić ih je lično optuživao da su dobili 4,5 miliona evra za kampanju o Savamali. Oni odgovaraju da su plaćenici građana, koji im šalju donacije na žiro račune objavljene na sajtu Inicijative.

Vlast je protiv aktivista reagovala i podnošenjem brojnih prekršajnih prijava koje se ekspresno procesuiraju, dok zbog rušenja i maltretiranja građana u Savamali Tužilaštvo ni posle skoro dve godine nije podiglo optužnicu.

Nisu izostali ni fizički i verbalni nasrtaji na pripadnike Ne da(vi)mo Beograd, kojima se pretnje smrću i silovanjem upućuju i na ulici i putem društvenih mreža. Poslednjih meseci određene stranice na Fejsbuku vode intenzivnu kampanju huškanja protiv Inicijative, što rezultira brojnim pretnjama članovima grupe. Oni ih prijavljuju policiji, ali na tome se sve završava.

U 2017. godini Inicijativa je organizovala masovan protest „Tragovima fantoma“, na godišnjicu nasilja u Savamali, kao i brojne ulične akcije među kojima su se izdvojili protesti protiv gradnje benzinske pumpe u novobeogradskom bloku 45 i protivljenje izgradnji spalionice u Vinči kao prioritetnog rešenja za tretman otpada u Beogradu. Rešavanje tog problema je goruće pitanje za Beograd, jer se deponija prostire na 68 hek-

www.upss-nis.org